

मुच्यते किल्बिषाच्चैव न स पापेन लिप्यते । धर्मञ्च लभते नित्यं प्रेत्य लोकगतो नरः । ४८९५

कस्यचित्तय कालस्य देवदूतो यदृच्छया । स्थितो ह्यन्तर्हितो भूत्वा अभ्यभाषत वासवं ।

यौ तौ कामगुणोपेतावश्विनौ भिषजां वरौ । आज्ञयाऽहं तयोः प्राप्तः स नरान् पितृदेवतान् ।

कस्माद्भि मैयुनं आद्धे कर्तुर्भोक्तुश्च वर्जितं । किमर्थञ्च त्रयः पिण्डा विभक्ताश्च पृथक् पृथक् ।

प्रथमः कस्य दातव्यो मध्यमः क्व च गच्छति । उत्तरश्च स्मृतः कस्य एतदिच्छामिवेदितुं ।

अद्धधानेन दूतेन भाषितं धर्मसंहितं । पूर्वस्यास्त्रिदशाः सर्वे पितरः पूज्य खेचरं । ४८९६

॥ पितर ऊचुः ॥ स्वागतन्तेऽस्तु भद्रन्ते श्रूयतां खेचरोत्तम । गूढार्थः परमः प्रश्नो भवता समुदीरितः ।

आद्धं दत्त्वा च भुक्त्वा च पुरुषो यः स्त्रियं व्रजेत् । पितरस्तस्य तं मासं तस्मिन् रेतसि शेरते ।

प्रविभागस्तु पिण्डानां प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः । पिण्डो ह्यधस्ताद्गच्छंस्तु अप आविश्य भावयेत् ।

पिण्डन्तु मध्यमं तत्र पत्नी त्वेका समश्रुते । पिण्डस्तृतीयो यस्तेषां तं दद्याज्जातवेदसि ।

एष आद्धविधिः प्रोक्तो यथा धर्मे न लुप्यते । पितरस्तस्य तुष्यन्ति प्रहृष्टमनसः सदा । ४८९७

प्रजा विवर्द्धते चास्य अन्नयश्चोपतिष्ठति ।

॥ देवदूत उवाच ॥ आनुपूर्व्येण पिण्डानां प्रविभागः पृथक् पृथक् । पितृणां त्रिषु सर्वेषां निष्कृतं कथितं त्वया ।

एकः समुद्धृतः पिण्डो ह्यधस्तात् कस्य गच्छति । कं वा प्रीणयते देवं कथं तारयते पितृन् ।

मध्यमन्तु तदा पत्नी भुङ्क्तेऽनुज्ञातमेव हि । किमर्थं पितरस्तस्य कथमेव हि भुञ्जते ।

अत्र यस्त्वन्तिमः पिण्डो गच्छते जातवेदसं । भवते का गतिस्तस्य कं वा समनुगच्छति । ४८९८

एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं पिण्डेषु त्रिषु या गतिः । फलं वृत्तिश्च मार्गश्च यश्चैनं प्रतिपद्यते ।

॥ पितर ऊचुः ॥ सुमहानेव प्रश्नो वै यस्त्वया समुदीरितः । रहस्यमद्भुतञ्चापि तुष्टाः स्म गगणेचर ।

एतदेव प्रशंसन्ति देवाश्च मुनयस्तथा । तेऽप्येवं नाभिजानन्ति पितृकार्यविनिश्चयं ।

वर्जयित्वा महात्मानं चिरजीविनमुत्तमं । पितृभक्तस्तु यो विप्रो वरलब्धो महायशः ।

त्रयाणामपि पिण्डानां श्रुत्वा भगवतो गतिं । देवदूतेन यत् पृष्टः आद्धस्य विधिनिश्चयः । ४८९९

गतिं त्रयाणां पिण्डानां शृणुष्व्वावहितो मम । अपो गच्छति यो ह्यत्र शशिनं ह्येष प्रोणयेत् ।

शशो प्रीणयते देवान् पितृन्सर्वे महामते । भुङ्क्ते तु पत्नी यश्चैषामनुज्ञाता तु मध्यमं ।

पुत्रका माय पुत्रन्तु प्रयच्छन्ति पितामहाः । हव्यवाहे तु यः पिण्डो दीयते तन्निबोध मे ।

पितरस्तेन तृणन्ति प्रीताः कामान् दिशन्ति च । एतत्ते कथितं सर्वं त्रिषु पिण्डेषु या गतिः ।

ऋत्विग्भ्यो यजमानस्य पितृत्वमनुगच्छति । तस्मिन्नहनि मन्यन्ते परिहार्यं हि मैयुनं । ४९००

शुचिना तु सदा आद्धं भोक्तव्यं खेचरोत्तम । ये मया कथिता दोषास्ते तथा स्युर्न चान्यथा ।

तस्मात् स्नातः शुचिः शान्तः आद्धं भुञ्जीत वै द्विजः । प्रजा विवर्द्धते चास्य यश्चैनं सम्प्रयच्छति ।

ततो विद्युत्प्रभो नाम ऋषिराह महातपाः । आदित्यतेजसा तस्य तुल्यं रूपं प्रकाशते ।

स च धर्मरहस्यानि श्रुत्वा शक्रमयाव्रवीत् । तिर्यग्योनिगतान् सर्वान् मर्त्या हिंसन्ति मोहिताः ।